

Güler Ercan'ın Bir-Çok Sergisi İçin Ahmet Güneştekin ile Röportajı - Mayıs 2012

Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Akademisi özel yetenek sınavını birincilikle kazandınız. O yılların şartlarındaki Batman'dan gidip, o akademide okumaya can atan çok özel yetenekler arasından birinci olmanıza rağmen, bir kaç ay okuyup okulu terkettiniz. Böyle bir okulu size terketirebilecek kadar güçlü olan düşünce neydi?

Bu tamamen sanatın öğretimine, sanatçının eğitimine olan bakış açımdan kaynaklı bir tepkiydi. Bazı yeteneklerin, standart eğitim yöntemleriyle köreldiğini düşünüyorum. Bu yetenekler, çok özel bir nüfusu oluşturuyor. Kendimi de o nüfus içinde gördüm. Ya da hissettim...

Tabi yanlış anlaşılma istemiyorum ve bu bağlamda şunu belirtmeliyim ki, bazı yeteneklerin de mutlaka bir eğitime tabi tutulması gerekiyor. O yetenekler de eğitilmediğinde köreliyor. Yani akademik eğitimi tümenden reddetmiyorum. Çok özel bir kesim dışında, bu eğitimin şart olduğunu düşünüyorum.

Akademik eğitimi reddetmeniz sizin için bir avantaj mı yoksa dezavantaj mı olduğunu düşünüyorsunuz?

Dediğim gibi, kendimi bahsettiğim özel yetenekli iki grubun ilkinde hissettim. Ve sanırım haklı çıktım. Merhum Ömer Uluç'un da dediği gibi, herhangi bir yerde sıkışıp çırpınıyor olabilirdim şimdi. Mevcut durumum itibarıyla, o terkedişin, benim için olumlu sonuçları olmuştur. Eğer o okula devam etseydim, kendi dilimi yaratamazdım diye düşünüyorum.

Ha bu arada, akademiden vazgeçtikten sonra, herhangi bir eğitim sürecine girmediğim anlaşılmalı. Hem çok okudum, hem çok araştırdım, hem çok dinledim. Bunları yaparken de çok gezdim. Hep "Çok" diyorum ama bunu özellikle belirtmem gerekiyor. Hiç bir şey yapmadan

oturup resim meleklerinin bana ilham getirmesini beklemedim. Ciddi bir emek verdim. Ve bu emeği vermeye de devam ediyorum.

Çok fazla sergi açmıyorsunuz, uzun bir aradan sonra Ankara'lı sanat severlerle buluşacak olmak sizi heyecanlandırıyor mu?

Heyecanlanmamak mümkün mü? Elbette heyecanlıyım. Sanatçı, heyecanlı kişidir. Söz konusu, ressam ve bir sergi ise, bu heyecan daha da artar.

Ressam, Ankara ve sergi... Sanırım bu üçünün bir arada olduğu duygu, her ressamın hayalidir...

Cennet Kapısı, Ölümsüzlük Kapısı, Truva Kapısı, Güneşe Açılan Kapılar; ve bu sergide ilk kez izleyiciyle buluşan Masumiyet Kapısı... Masumiyet Kapısı nereye açılıyor?

Masumiyet kapısının nereye açıldığını görmek için, Truva savaşını anlamak gerekiyor önce. Kısaca anlatmak gerekirse: Hemeros'un İlyada destanında anlattığı efsaneye göre, Truva savaşı 10 yıl sürer. Savaşın sebebi, Paris ile Helen'in aşkıdır. Paris, Truva kralının oğlu, Helen ise, Sparta kraliçesi ve Mycenae kralının kardeşi olan Menelaus'un karısıdır. Helen, Menelaus'la zorla evlendirilmiştir. Paris ile Helen birbirlerine aşık olurlar ve Paris Helen'i kaçırpı Truva'ya getirir. Ve savaş başlar. Masumiyet kapısı, işte bu aşkı anlatır.

Aşkı, bir çeşit masumiyet olarak görürüm. Ve masumiyeti de daha çok beyaz renkte hissederim. Masumiyet kapısı, işte bu masum aşka açılan kapıdır.

Mezopotamya ve Anadolu uygarlıklarıyla, efsaneleri ve masallarıyla besleniyorsunuz. Bunları nasıl derliyorsunuz?

Önce okuyarak tabi. Sonra da bu okuduklarımla yaşadığı kabul edilen yerlere giderek... O seyahatlerde, asıl yerli halktan tarihi ve coğrafyayı iyi bilen kişilerle buluşup konu hakkındaki bilgilerini alıyorum. Olayların geçtiği mekanları

muhakkak dolaşılıyor, incelemelerde bulunuyorum. Bu yöntem, “ilk ikinci keşif” adını veriyorum. Yani olay yaşandıktan sonra, olayın geçtiği yerleri ilk defa gezen ikinci kişi oluyorum. Bu yöntem beni ilk kişi ile ikinci kişi arasında oluşabilecek eksik bilgiye götürüyor. O bilgilerin analizini orada yaptıktan sonra, onu artık yıllar boyu işleyebileceğim yeterlilikteki bilgiye sahip olduğuma karar veriyorum.

Bu hikayeleri kitaplaştırmak gibi bir projeniz var mı?

Evet, böyle bir projem var. Ama bunun için, öncelikle “Güneşin İzinde” belgesel projemdeki kalan illerin bitmesi gerekiyor. Biliyorsunuz, her bölümde gittiğim şehre ait efsaneyi derliyorum ve tablosunu çiziyorum. Tüm şehirler bittiğinde, bütün efsaneleri, fotoğraflı ve videolu bir sette toplamayı düşünüyorum. Bir kaç farklı dilde hazırlanacak olan içerikle, daha çok insana ulaşmasını sağlamak istiyorum.

Güneşin İzinde belgesel projeniz nasıl doğdu? Yeni bölümleri ne zaman izleyebileceğiz?

“Güneşin izinde” TV projesinden önce Coşkun Aral’la birlikte “Haberci” programını yapıyordum. Proje kapsamında bir çok ilde etkinlikler gerçekleştirdik. “Güneşin izinde”, işte bu seyahatler ve etkinliklerden ve öncesindeki çalışmalarından edindiğim fikirlerin buluşması noktası oldu.

“Güneşin izinde” gibi bir proje kapsamında, çocukluğumdan beri ilgilendiğim mitolojiyi ve tarihi kayıt altına almak istedim. Efsaneleri, tarihi, sanatı ve çağımızı buluşturmaya çalıştığım bu proje kapsamında, gittiğim her şehre bir ressam, heykeltıraş ya da fotoğraf sanatçısı götürdüm. Onlarla orada ortak sergiler açtık.

Proje kapsamında, şehrin bilinen özellikleri dışında, arka planda kalmış özelliklerini de bulup öne çıkardık. Gönüllü olarak resim atölyesine katılan çocuklarla geçirdiğimiz süre içinde, çok faydalı karşılıklı paylaşımlarda bulunduk.

Proje, iki yıl aradan sonra, önümüzdeki günlerde yeni kanalında 40. bölümünden itibaren yayına girecek. Tüm şehirler bittikten sonra da farklı bir formatta devam etmek projelerim arasında duruyor.

Belgesellerinizden takip ettiğimiz kadarıyla gittiğiniz her yerde çocuklarla da muhakkak bir atölye çalışması yapıyorsunuz. Çocuklarla araniz hep böyle sıcak mıdır?

İlkokulda, müzik ve beden eğitimi ile birlikte, en sevilen ders resim dersidir. Aynı zamanda, çocukların en eğlenceli buldukları sanat dalıdır. Uygulanması da kolay olduğundan, zamanla bir hobiye ve sonrasında da profesyonel bir uğraşa dönüşebiliyor. Ve bana göre, bir çocuğun en rahat iletişim kurabileceği sanat insanların başında ressamlar geliyor. Daha yakın hissederler, daha anlaşılır bulurlar onları çünkü.

Tüm bu faktörleri, “çocuğa karşı sanatçı sorumluluğu” ile yan yana getirdiğimde, “Çocuklarla Resim” projesi çıktı ortaya. “Güneşin İzinde” projesi kapsamında, “Çocuklarla Resim” adı altında atölye çalışmaları yapıyoruz. Çok sıcak buluşmalar, yararlı çalışmalar yaptık bugüne kadar. Programın en zevkli ve izleyici açısından en merakla beklenen bölümü olan bu etkinliği yaparken huzur buluyorum diyebilirim.

Şu ana kadar 45 ilde, binlerce çocukla buluştuk. Onlar da, ben de, bu etkinliklerde çok şeyler öğreniyoruz.

Dünyaca ünlü edebiyatçımız Yaşar Kemal ile çok yakın olduğunuzu biliyoruz. Pek çok sanat tarihçimiz resim alanında da sizin aynı ustalıkta olduğunuz görüşünde birleşiyorlar. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Doğrusu, gurur verici değerlendirmeler bunlar. Dünyanın en usta yazarlarından biri olarak kabul edilen Yaşar Kemal’in sanatıyla benim sanatımın ortak paydalarda değerlendirilmesi, beni onurlandırıyor.

Yaşar Kemal’le bir nevi Baba-Oğul ilişkisi içinde

olmak, derin ve ulaşılmaz bilgi ve tecrübelerinden faydalanmak, elbette bana çok şeyler katıyor. Bu katkıları sanatsal düzeye taşıdığımında, tablolarında çok özel yansımalar oluşuyor.

Santralistanbul “Kesişmeler / Dönüşümler” sergisinde, Akademie Der Kunste direktörü sayın Johannes Odenthal’ın sanatım için yaptığı, “Yaşar Kemal’in edebiyatta yaptığını O, görüntülerle yapıyor.” yorumu beni çok heyecanlandırmış ve mutlu etmişti.

Sanırım, sanat-sanatçı dönüşümünde, sanattan bana dönen en güzel şey bu tür yorumlardır.

Vazgeçemem dediğiniz bir hobiniz, yaşam alışkanlığınız var mı?

Seyahat etmekten ve okumaktan asla vazgeçemem. Az uyku ve çok resim de değişmez alışkanlıklarımdır.

Artprice’ın dünyadaki müzayede evininin verilerine ve dünyadaki 405.000 çağdaş sanatçı içinden derlediği “En Değerli 500” listesinin 2010-2011 yılı sıralamasında 260. sıraya çıktınız. Ayrıca, 83 parçadan oluşan “Çağ Tufanı” eseriniz, 1.5 milyon Dolarlık satış değeriyle, en pahalı çağdaş sanat eserlerinden biri oldu. Bu yükseliş nasıl bir duygu yaratıyor sizde?

Kabul görmek, sahip olunmak, değer görülme, saygı, paylaşım, anlaşılma... Bu duyguları daha sık yaşıyorum son zamanlarda. Bu bana moral veriyor ve daha iyisi, daha yenisi, daha farklısı için bana güç veriyor.

Bir sanatçı, yaşadığı toplumun aynasıdır ve dünya, bu aynaların birleşiminden oluşur. Dünyanın tüm yansımalarının en büyük sorumluluğunun, sanatçıların omuzlarında olduğunu düşünüyorum. Yukarıda sözünü ettiğim moral, işte dünyanın bu yansımasına edebileceğim etkinin temelini, gücünü oluşturuyor. Kabul görülme bir güçtür. Listelerde yükselmek, kabul görülmektir. En önemlisi de, anlaşılmasıdır.

Çağdaş Sanatlar piyasasına artan ilgi hakkında sizin de görüşlerinizi alabilir miyiz?

Dünya değişiyor ve Türkiye de bu değişimin içinde. Her ne kadar yavaş olsa da, öncü ülkelere göre geride kalmış olsak da, sanat, ülkemizde de anlaşılmaya ve değer görmeye başladı.

Teknoloji ve iletişimin son 10 yılda katettiği yol, diyebilirim ki önceki 100 yılda aldığı yol mesafesindedir. Bu hızlı değişim ve gelişim, doğal olarak sanatı de etkiledi. Bu teknolojik gelişme paralelinde görsel ve yazılı medyanın, sahne sanatlarını olumsuz etkilemiş olsa da, resim sanatını olumlu etkilediğini düşünüyorum. Bununla birlikte, küresel ekonominin sanat piyasasında yarattığı olumlu etki de geniş kesimlere doğru yayılıyor. Sanat ile sermaye ilişkisinin daha sıklaştığı bir dönem yaşıyoruz. Bazılarına göre olumlu, bazılarına göre ise etik olmayan, sanatın estetik değerlendirmelerini arka plana iten ekonomik değerlemeler, artan ilginin temelini oluşturuyor. Ben, iki yönde de bir denge sağlama ve bu dengenin bozulmamasına özen gösteriyorum. Hatta bir gün bu denge bozulacaksa eğer, estetik değerlerin ağır basan kefedede olması taraftarıyım. Sonuçta, sanat, parayla değerlendirmez, ama para, sanatla değerlendirilebilir.

Şu ana kadar tuvalerinizde canlanmamış mitolojik kahramanları ileride eserlerinizde görecek miyiz? Mesela Kerem ile Aslı...

Elbette görebileceksiniz. Ben her efsaneyi, bir çok kez, farklı açılardan yorumlayan bir sanatçıyım. Şahmaran’ı, Medusa’yı, Troy’u, Mem û Zîn’i, Kerem ve Aslı’yı bugüne kadar defalarca işledim zaten. Bu destanların her biri ciltlerce kitap gibidir. Bu kitapların her kelimesinden bir tablo çıkabileceğini düşünürseniz, karşınıza sayılamaz sayıda tablo çıkar. İşte ben bu sayılamayanların içinden bir kelime seçip onu resmediyorum. Ve bazen, aynı kelimeyi bir çok kez çiziyorum. Anlayacağınız, o efsanelerdeki her sesin, resmimde bir renk karşılığı hep olacaktır.

Her yıl ayrı bir tema ile karşımıza çıkıyor-sunuz, çalışmalarınız sanat çevreleri tarafından heyecanla bekleniyor. İleriye dönük projelerinizden biraz ipucu alabilir miyiz?

Bu yıl da farklı bir tema olacak elbette. Heyecanımı yeni eserlerle, yeni temalarla izleyiciyle paylaşmayı bir sorumluluk olarak görüyorum. Bu sorumluluk kapsamında, projeler geliyor tabii.

Bildiğiniz gibi, 1-30 Mart 2012 tarihleri arasında, İstanbul'da Bilgi Üniversitesi santralistanbul Çağdaş Sanatlar Müzesi'nde, "Kesişmeler / Dönüşümler" sergisini gerçekleştirdik.

"Güneşin İzinde" belgesel projesi, önümüzdeki günlerde yeni kanalında, yeni bölümleriyle yayında olacak.

Ankara'da sizinle birlikte yaptığımız bu sergi sürmekte.

Bunların dışında, yurtiçinde bir sergi dizimiz var. Yurtdışında, çok önemli sanat merkezlerinde gerçekleştireceğimiz büyük bir projenin çalışmaları sürüyor.

Bu hoş sohbet için çok teşekkürler Ahmet bey, tekrar görüşmek, yeni projelerde buluşmak dileğiyle..